

Raadsvoorstel	31	
Vergadering	21 mei 2019	Gemeenteraad
Onderwerp	BBV - Raadsvoorstel besluitvormend	
Portefeuillehouder	C.J.M. Dortmans	
Afdeling	AOG, BJO, COM, FIN en IVA	
B&W besluit	9 april 2019	
Commissie	Adviescommissie inwoners 14 mei 2019	
Zaaknummer	50009293	

Aan de gemeenteraad,

Beslispunten

- De kadernota Sociaal Domein 2019-2022 vast te stellen, in het bijzonder de kaderstellende onderdelen:
 - De missie, beloftes en strategische doelen, zoals benoemd in hoofdstuk 2
 - De ontwikkelopgaven, zoals benoemd in hoofdstuk 4
 - Nota van zienswijzen en de daarin opgenomen nota van beantwoording
- De restant middelen Programma sociale stad (€ 740.000), zoals opgenomen in de reserve Sociale Stad, te oormerken voor de ontwikkelopgaven uit de Kadernota 2018-2022
- Uit het structurele budget 'Transformatieruimte Jeugd' in 2019 € 400.000, oplopend naar € 500.000 vanaf 2020 tot 2022, te oormerken voor de ontwikkelopgaven uit de kadernota
- Uit het structurele budget 'Versterken lokale netwerken' vanaf 2020 € 60.000 en vanaf 2021 structureel € 140.000 te oormerken voor ontwikkelopgaven uit de kadernota
- Het college te belasten met de uitvoering van de kadernota binnen de door uw raad vastgestelde budgetten.
- In te stemmen met:
 - Het instellen van de bestemmingsreserve Kadernota Sociaal Domein voor de uitvoering van de ontwikkelopgaven;
 - De restant middelen € 740.000 uit de reserve Sociale Stad in de reserve Kadernota Sociaal Domein" te storten;
 - Jaarlijkse overschotten en tekorten samenhangend met de uitvoering van de ontwikkelopgaven uit de Kadernota te verrekenen met de reserve Kadernota Sociaal Domein.
- De raad twee keer per jaar met podiumbijeenkomsten mee te nemen in de voortgang van de doelen en de ontwikkelopgaven

Inleiding

De gemeente heeft de verplichting om periodiek een beleidskader vast te stellen voor de uitvoering van taken in het kader van de Wmo, Jeugdhulp, Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuld-hulpverlening. De laatste beleidsplannen dateren nog uit de periode van Peelsamenwerking (2014) en het begin van de drie decentralisaties. Met de kadernota Sociaal Domein zetten we een volgende stap, waarin we ervaringen sinds de decentralisaties hebben verwerkt. De kadernota is eerder opiniërend besproken in de commissie Inwoners van 12 januari jl. (in een open discussie over de ontwikkeling van het sociaal domein) en 26 maart jl. (aan de hand van een concepttekst). Ook is de kadernota afgelopen periode voor advies en inspraak voorgelegd (zie nota van zienswijzen en beantwoording in bijlage 2). Met dit raadsvoorstel vragen wij u de kadernota vast te stellen voor de periode 2019-2022.

Om u inzicht te geven in de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de versie die op 26 maart is besproken, is bijlage 4 bijgevoegd waarin de aanpassingen geel zijn gemarkeerd.

Beoogd effect

- Ieder jaar doen meer inwoners mee, komen rond en vooruit, zoals geoperationaliseerd met behulp van de indicatoren uit bijlage 1 van de kadernota;

- Inwoners die ondersteuning ontvangen, zijn na afloop ervan meer tevreden met hun situatie en/of hun zelfredzaamheid is toegenomen;
- Inwoners kunnen ook in de toekomst op kwalitatief goede ondersteuning blijven rekenen. Helmond werkt toe naar een sociaal stelsel dat in 2023 financieel in evenwicht is;
- Er is voldaan aan de wettelijke verplichting om periodiek een kaderstellende nota op te stellen op terrein van Jeugdhulp, Wmo en de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Argumenten

1.1 Kadernota betreft aanscherping van de koers op basis van ervaringen tot nu toe

De kadernota beschrijft op hoofdlijnen de koers voor het brede sociale domein. De nota bouwt voor op belangrijke uitgangspunten en scherpt de koers op onderdelen aan. Vier jaar na de decentralisaties zijn we goed op weg. Niettemin is het nodig de transformatie te versnellen zodat inwoners ook in de toekomst kunnen blijven rekenen op hulp en ondersteuning. De nota benoemt hiertoe diverse ontwikkelopgaven die we samen met het maatschappelijk veld oppakken en verder invulling geven en plaatst een aantal ambities uit het coalitieakkoord in perspectief. Aanscherpingen van de koers hebben oa. betrekking op de wijze van subsidiëren van professionele instellingen in de sociale basis, het aansluiten bij de toegang via huisartsen, het differentiëren bij de inkoop van specialistische zorg en het versterken van de preventieve en integrale aanpak op het terrein van schulden en armoede.

1.2 Kadernota is in een zorgvuldig proces met betrokkenen tot stand gekomen

De nota is in samenspraak met vele betrokkenen tot stand gekomen. Strategische partners hebben meegedacht over de ontwikkeling van het sociaal domein en hebben kunnen reageren op de inspraakversie. Daarnaast is de verplichte adviesorganen om advies gevraagd en is de nota conform inspraakverordening ter inzage gelegd. De commissie Inwoners heeft twee keer opiniërend over de kadernota gesproken (op 12 januari en 26 maart jl.). Op basis hiervan zijn onderdelen uit de kadernota verduidelijkt of geaccentueerd (zo is het belang van vrijwilligerswerk wat steviger aangezet), aangevuld (met bijvoorbeeld een verwijzing naar de voorgenomen wijkpreventieplannen) en aangescherpt (zoals het belang van goed triëren in de toegang en de formulering van het voorstel pilot maatschappelijke banen). Verder is op advies van de gemeenteraad en de adviesraad Sociaal Domein een indicatieve planning van de ontwikkelopgaven bij het raadsvoorstel gevoegd (zie bijlage 3 bij het raadsvoorstel).

1.3 Adviesorganen ondersteunen de hoofdlijn van de nota

De adviezen spreken van een heldere, goed opgebouwde nota met een duidelijke visie op integrale ondersteuning voor de inwoner. De keuze voor een sociaal domein breed perspectief, met focus op de 3 decentralisaties (jeugdhulp, wmo en participatie) gaat volgens de adviezen wel ten koste van andere onderwerpen, zoals preventieve gezondheidszorg, passend onderwijs, cliëntondersteuning of specifieke doelgroepen (zoals ouderen) die minder expliciet aandacht krijgen. Ook vragen de adviezen er aandacht voor dat in het sociaal domein de financiën niet de boventoon gaan voeren en zware zorg en ondersteuning waar nodig mogelijk moet blijven. De adviezen doen echter geen afbreuk aan de inhoudelijke lijn van de kadernota. In het advies van de adviesraad Sociaal Domein om een uitvoeringsagenda op te stellen wordt bovendien voorzien met een indicatieve planning (zie bijlage 3 bij het raadsvoorstel).

2.1 Restant middelen PPS blijven zo ook na juli 2020 beschikbaar voor transformatie

De restant middelen Programma Sociale Stad, PSS (2017-2020) zijn middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor de zogenaamde transformatiepijler van het Programma (naast de geormerkte middelen voor de pijlers Stadsleerbedrijf, Sociaal Innovatief Fonds, Onderwijs-Arbeidsmarkt en Werkgelegenheidsimpuls). Met dit besluit blijft het oogmerk van de middelen in stand (en daarmee ook oorspronkelijke elementen van het programma), maar blijven de middelen ook na het aflopen van het programma Sociale Stad (in juli 2020) beschikbaar voor de ontwikkelopgaven uit deze nota (en daarmee het versnellen van de transformatie).

3.1 Benutting ruimte in transformatiebudget Jeugd (P4) is passend, gezien de versnellingsopgave

Het structurele budget 'Transformatie Jeugd' (circa 1,1 mln per jaar) is bedoeld om de jeugdhulp te transformeren. Het bestedingsdoel is daarmee in lijn met de hoofdopgave van de kadernota (versnellen van de transformatie). Er

resteert bovendien nog ruimte in dit structurele budget (oplopend naar 500.000 euro vanaf 2020). Door ook deze middelen te koppelen aan de uitvoering van de ontwikkelopgaven, is er perspectief op structurele financiering voor onderdelen die goed blijken te werken (denk bijvoorbeeld aan pilots met het inzetten van praktijkondersteuners Jeugd op huisartsenpraktijken, ontwikkelopgave 3 uit de kadernota).

4.1 Benutting ruimte in budget versterken lokale netwerken (P3) is passend

Het structurele budget 'versterken lokale netwerken' uit programma 3 (250.000 euro per jaar) is bedoeld om de sociale basis te versterken en de ontwikkeling van collectieve oplossingen te stimuleren. In dit budget is sprake van een vrije ruimte die oploopt tot 140.000 euro in 2021. Nu het Sociaal Innovatief Fonds afloopt (juli 2020), kunnen we met deze structurele middelen een alternatieve, geplafonneerde subsidieregeling uitwerken voor inwonerinitiatieven die collectieve oplossingen inhouden (zie ontwikkelopgave 2 uit de kadernota, scherper met subsidies).

5.1 Mandatering en blijvend informeren

Het college voert de ontwikkelopgaven uit binnen de inhoudelijke kaders van de kadernota en de daarvoor beschikbare budgetten en informeert de raad actief over de voortgang (zie ook beslispunt 7). Dit draagt bij aan de slagkracht in een sociaal domein dat volop in beweging is en waarin snel geschakeld moet worden. Uitgezonderd zijn (deel)onderwerpen die het mandaat van de raad zijn (bijv. vaststellen van subsidieplafonds voor de subsidieregeling en het subsidieprogramma, ontwikkelopgave 2) en voorstellen die aanvullende of structurele financiering vragen (zoals voorstel pilot maatschappelijke banen, ontwikkelopgave 6) en politiek majeure onderwerpen als de toekomstige constructie van de sociale teams (ontwikkelopgave 3). In de planning op hoofdlijnen is zichtbaar gemaakt op welke wijze de raad bij de diverse ontwikkelopgaven wordt betrokken (zie bijlage 3 bij het raadsvoorstel).

6.1 Met instellen reserve kadernota Sociaal Domein blijven middelen beschikbaar voor uitvoering ontwikkelopgaven

Met het instellen van deze reserve blijven komende jaren – gedurende de looptijd van de kadernota – de middelen specifiek beschikbaar voor de ontwikkelopgaven.

7.1 Podiumbijeenkomsten sluiten aan bij (controlerende) verantwoordelijkheid gemeenteraad

Door twee keer per jaar podiumbijeenkomsten te organiseren informeren we de gemeenteraad actief over de ontwikkeling van het sociaal domein en de voortgang van de ontwikkelopgaven uit de kadernota (en daarmee over de uitvoering binnen de gestelde kaders). De podiumbijeenkomsten sluiten ook aan bij de behoefte van de raad om vinger aan de pols te houden en bieden mogelijkheden om partners, professionals van de werkvloer en cliënten aan het woord te laten. Samen met onder andere de cijfers uit de infographics 'Sociaal Domein in Beeld' (kwartaalrapportages) bieden zij de gemeenteraad inzicht in de ontwikkeling van het Sociaal Domein.

Kanttekeningen

1.1 Nota beschrijft niet gedetailleerd alle wettelijke taken conform Jeugdwet, Wmo en Wgs

Het vaststellen van een kadernota door de gemeenteraad is wettelijk vastgelegd in respectievelijk de Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet en Wet op de gemeentelijke schuldhelpverlening. De desbetreffende wettelijke bepalingen uit deze wetten bevatten een opsomming van de elementen waaruit een kadernota op zijn minst dient te bestaan. Deze elementen komen deels terug in de tekst en deels in de bijlagen. De kadernota is echter geen juridisch, maar een politiek document. Juridisch krijgt de kadernota eerst betekenis nadat beleidsuitgangspunten zijn vertaald in verordeningen, nadere regels en beleidsregels.

1.2 Kadernota is geen uitvoeringsagenda

De kadernota is een strategische nota, met strategische doelstellingen (in hoofdstuk 2). Deze zijn SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel en tijdgebonden) geformuleerd en worden bovendien gemonitord. De ontwikkelopgaven daarentegen zijn minder smart geformuleerd, in termen van ambities en eerste stappen. Dit komt doordat het sociaal domein volop in beweging is, er ruimte moet zijn en blijven om in te spelen op actuele ontwikkelingen en we voor resultaten en tijdspad ook afhankelijk zijn van de medewerking van derden (zoals regiogemeenten, huisartsen, zorgverzekeraars, onderwijs). Om het vrijblijvende karakter weg te nemen, is een indicatieve planning van de ontwikkelopgaven bijgevoegd (bijlage 3 bij het raadsvoorstel).

Financiën

Om de transformatie in het sociaal domein (inhoudelijk én financieel) te versnellen worden de volgende middelen vrijgemaakt voor de uitvoering van de geschetste ontwikkelopgaven uit de kadernota. Het gaat in totaal om ongeveer 5 mln euro.

In te zetten middelen (in 1.000 euro's)	2019 t/m 2022	Bijzonderheden
Impulsmiddelen		
Geormerkte middelen PSS voor Schuldhulpverlening	€ 1.200	3x € 400.000 per jaar
Geormerkte middelen PSS voor Stadsleerbedrijf	€ 690	Tot juli 2020
Restant reserve PSS	€ 740	
Structurele middelen		
Transformatiebijdrage Jeugd (6%) (Programma 4)	€ 1.900	€ 400 in 2019 oplopend naar € 500 vanaf 2020
Budget versterken lokale netwerken (Programma 3)	€ 340	€ 60 vanaf 2020 en € 140 vanaf 2021
Overig		
Subsidies van derden (o.a. Transformatiefonds Jeugd, Kansrijke Start, Pilot Iedereen mag meedoen)	PM	
Totaal	€ 4.870 + PM	

Voor de inzet van de financiële middelen voor de ontwikkelopgaven uit deze kadernota werken we conform de bestaande Planning en Control cyclus in de gemeente Helmond. Dat wil zeggen dat de middelen voor het versnellen van de transformatie in de eerst volgende meerjarenbegroting beschikbaar worden gesteld. Hiermee stelt de gemeenteraad formeel het budget beschikbaar. Het college voert vervolgens uit binnen de inhoudelijke kaders van de kadernota en de daarvoor beschikbare budgetten zodat daarvoor geen aparte raadsvoorstellen nodig zijn. Daarbij geldt dat 2 mln van de bijna 5 mln reeds is geormerkt voor Schuldhulpverlening en het Stadsleerbedrijf (respectievelijk ontwikkelopgave 5 en (onderdeel van) 6).

Uiteraard wordt wel met raadsvoorstellen gewerkt voor (deel)onderwerpen die het mandaat van de raad zijn (zoals het vaststellen van het subsidieplafond voor de nieuwe subsidieregeling voor inwonersinitiatieven, ontwikkelopgave 2) of voor politiek majeure onderwerpen (zoals de toekomstige constructie voor de uitvoering van toegangstaken, ontwikkelopgave 3). Indien er tot slot nog aanvullende financiering nodig is volgen hiervoor ook separate voorstellen (bijvoorbeeld bij de voorjaarsnota). De hoogte van de (geormerkte) subsidies uit het transformatiefonds Jeugd en voor het actieprogramma Kansrijke Start zijn op moment van schrijven nog niet bekend, vandaar dat deze PM zijn opgevoerd.

Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad worden de adviesorganen en maatschappelijke partners geïnformeerd.

Vervolg

Eind mei informeren adviesorganen en maatschappelijke partners over besluit gemeenteraad

Uitvoering ontwikkelopgaven uit de kadernota conform de indicatieve planning in bijlage 3

Podiumbijeenkomst in september/oktober 2019 over voortgang

Burgemeester en wethouders van Helmond

de burgemeester de secretaris

mevr. P.J.M.G. Blanksma – van den Heuvel

mr. drs. A.P.M. ter Voert

Bijlagen

1. Kadernota Sociaal Domein 2019-2022, Samen maken we het verschil, zodat iedereen kan meedoen, rondkomen en vooruitkomen;
2. Nota van zienswijzen, waarin de adviezen en inspraakreacties zijn gebundeld en de zienswijze van het college is verwoord;

3. Een indicatieve planning van de ontwikkelopgaven uit de kadernota (dd. 1 april 2019).
4. Kadernota Sociaal Domein 2019-2022, onopgemaakte versie, waarin de belangrijkste wijzigingen geel zijn gearceerd.

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van
gelet op de bepalingen van;

besluit:

1. De kadernota Sociaal Domein 2019-2022 vast te stellen, in het bijzonder de kaderstellende onderdelen:
 - a. De missie, beloftes en strategische doelen, zoals benoemd in hoofdstuk 2
 - b. De ontwikkelopgaven, zoals benoemd in hoofdstuk 4
 - c. Nota van zienswijzen en de daarin opgenomen nota van beantwoording
2. De restant middelen Programma sociale stad (€ 740.000), zoals opgenomen in de reserve Sociale Stad, te oormerken voor de ontwikkelopgaven uit de Kadernota 2018-2022
3. Uit het structurele budget 'Transformatieruimte Jeugd' in 2019 € 400.000, olopend naar € 500.000 vanaf 2020 tot 2022, te oormerken voor de ontwikkelopgaven uit de kadernota
4. Uit het structurele budget 'Versterken lokale netwerken' vanaf 2020 € 60.000 en vanaf 2021 structureel € 140.000 te oormerken voor ontwikkelopgaven uit de kadernota
5. Het college te belasten met de uitvoering van de kadernota binnen de door uw raad vastgestelde budgetten.
6. In te stemmen met:
 - d. Het instellen van de bestemmingsreserve Kadernota Sociaal Domein voor de uitvoering van de ontwikkelopgaven;
 - e. De restant middelen € 740.000 uit de reserve Sociale Stad in de reserve Kadernota Sociaal Domein" te storten;
 - f. Jaarlijkse overschotten en tekorten samenhangend met de uitvoering van de ontwikkelopgaven uit de Kadernota te verrekenen met de reserve Kadernota Sociaal Domein.
7. De raad twee keer per jaar met podiumbijeenkomsten mee te nemen in de voortgang van de doelen en de ontwikkelopgaven

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 21 mei 2019

De raad voornoemd,
de voorzitter, de griffier,